

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา มีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการนิเทศการศึกษาโดยตรงนั้นยังไม่มี อย่างไรก็ตามก็ผู้วิจัยได้พยายามรวบรวมงานวิจัยที่เห็นว่ามีส่วนคล้ายคลึงกับการวิจัยครั้งนี้มากที่สุด ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

ในปีการศึกษา 2512 ระเบียบ เพชรประสิทธิ์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการนิเทศการศึกษาในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียงปีการศึกษา 2512" โดยมีความมุ่งหมายที่จะสำรวจปัญหาการนิเทศการศึกษาในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียง เกี่ยวกับสถานภาพของศึกษานิเทศก์ สวัสดิการ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคต่อการนิเทศ และเพื่อจะได้ทราบทัศนคติ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการบริหารงานนิเทศการศึกษาทั่วไป โดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า ส่งไปยังศึกษานิเทศก์ระดับกรม 54 คน และศึกษานิเทศก์ภาคศึกษา 1 จำนวน 63 คน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาร้อยละ และค่าเฉลี่ยของคะแนน

จากการวิจัยพอจะสรุปปัญหาการนิเทศการศึกษาในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียงได้ ดังนี้

1. อุปกรณ์และเครื่องมือในการนิเทศ เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้การนิเทศการศึกษาไม่เป็นไปตามความมุ่งหมาย

¹ ระเบียบ เพชรประสิทธิ์, "ปัญหาการนิเทศการศึกษาในจังหวัดพระนครและจังหวัดใกล้เคียงปีการศึกษา 2512" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512)

2. ปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางไปปฏิบัติงาน หรือทำการนิเทศการศึกษา
3. จำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
4. วิธีวัดผลงานของนักเรียนด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ ยังไม่รัดกุม และ
ไม่เที่ยงตรงพอ
5. การช่วยเหลือแนะแนวเด็กที่มีปัญหาและช่วยให้เด็กมีความก้าวหน้าตาม
ความสามารถยังไม่เป็นไปเท่าที่ควร
6. ครูที่ทำการนิเทศในจังหวัดไกล เคียงมีวุฒิค่า
7. ความสนใจและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยทั่วไปยังไม่ใคร่
8. นักเรียนไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. ยังขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษาในโรงเรียน
10. สวัสดิการของโรงเรียนน้อยไป
11. อาคารสถานที่ไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียน
12. ผลการสอบในโรงเรียนยังไม่ดีพอ
13. สภาพเศรษฐกิจของชุมชนก่อให้เกิดปัญหาทางการศึกษา
14. สภาพสังคมในชุมชนยังไม่ดีพอ
15. ประชาชนไม่ค่อยเข้าใจในการศึกษาของท้องถิ่นนั้น ๆ
16. ผู้บริหารไม่สร้างบรรยากาศที่ดีในหน่วยงาน
17. ผู้บริหารชั้นเหนือกว่าไม่ค่อยมีศิลปะในการครองใจคน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะเพื่อปรับปรุงการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ คำนครุ ควรขยาย
ปริมาณและคุณภาพของการศึกษาระดับฝึกหัดครู เพิ่มคุณวุฒิครูโดยจัดอบรมหรือให้ครูศึกษาต่อ
ฝึกให้ครูรู้จักสร้างอุปกรณ์แบบประหยัดขึ้นใช้เอง และฝึกครูให้รู้จักประเมินผลงานของตนเอง
ค้ำผู้บริหาร ควรแก้ไขการศึกษาที่สำคัญๆ ในปัจจุบันก่อน ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหา
อุปกรณ์และเครื่องมือในการนิเทศให้เพียงพอ ค้ำโรงเรียน ควรเตรียมอาคารสถานที่
ให้พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน จัดให้มีการแนะแนวในโรงเรียน โรงเรียนควรสร้าง
ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในชุมชน โรงเรียนควรสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่เด็กเพื่อ
สัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนและบุคคลากร และโรงเรียนควรจัดสวัสดิการที่ดีให้กับครู

ในปีเดียวกันนั้น ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพันธ์² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูที่ได้รับการนิเทศ" โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษามุมมองและพฤติกรรมของศึกษานิเทศก์ที่จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษาให้ดีขึ้น โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังครูโรงเรียนในโครงการทดลองปรับปรุง 3 โรงเรียนคือ โรงเรียนวัดขวางบัวจำนวน 35 คน โรงเรียนบางกะปิจำนวน 25 คน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัยจำนวน 67 คน รวม 127 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีห่าร้อยละของคะแนนจากการวิจัยตามสมมุติฐานที่ว่า "มีสหสัมพันธ์ในทางปฏิบัตินระหว่างความเหมือนกันของบทบาทที่ครูคาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์ กับความโน้มเอียงที่จะยอมรับการนิเทศการศึกษาของครู" สรุปได้ผลดังนี้

1. ครูมีทัศนะว่า ถ้าศึกษานิเทศก์มีอำนาจบังคับบัญชาครูจะทำให้การนิเทศการศึกษาได้ผลดีกว่าการที่ศึกษานิเทศก์ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาครูเลย ผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นว่า การที่จะให้อำนาจบริหารแก่ศึกษานิเทศก์ย่อมมีผลดีหลักการ เพราะศึกษานิเทศก์เป็นเจ้าหน้าที่ทางวิชาการ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะอิทธิพลอื่น ๆ แทนอำนาจบังคับบัญชาเพื่อที่จะให้ครูยอมรับและปฏิบัติตามศึกษานิเทศก์ ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ควรสร้างสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าสายวิชาก่อนเข้าทำการนิเทศครูในโรงเรียนนั้น และศึกษานิเทศก์ควรรายงานเรื่องที่ตนนิเทศให้หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ใหญ่ทราบเพื่อจะได้ติดตามผลการนิเทศนั้น ๆ

2. ครูมีทัศนะว่า ถ้าศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือครูในเรื่องต่าง ๆ คล้ายคลึงกับที่ครูคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือแล้ว จะทำให้ครูมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำของศึกษานิเทศก์มากกว่าการที่ครูเห็นว่าความช่วยเหลือของศึกษานิเทศก์ไม่เหมือนกับสิ่งที่ตนคาดหวังจะได้รับความช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้เสนอว่าควรจะมีการอบรมให้ครูและ

² ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพันธ์, "บทบาทของศึกษานิเทศก์ในทัศนะของครูที่ได้รับการนิเทศ" (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2512)

ศึกษานิเทศก์ได้ทราบถึงขอบเขตและหน้าที่ของกรรณิเทศการศึกษาว่ามีอยู่ขนาดใด เพื่อมิให้ครูหวังจะได้รับการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์มากเกินไป และก่อนจะทำการนิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์ควรสำรวจความต้องการของครูในโรงเรียนก่อน

3. ครูมีทัศนะว่า ศึกษานิเทศก์ควรนิเทศการศึกษาแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้เสนอวิธีที่จะให้ศึกษานิเทศก์ใช้การนิเทศการศึกษาแบบประชาธิปไตย เช่น เมื่อโรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือการสอน ศึกษานิเทศก์ควรเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น หรือแสดงความสามารถของตน

4. ครูมีทัศนะว่าหลักมนุษยสัมพันธ์ และลักษณะผู้นำเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเครื่องช่วยให้การนิเทศการศึกษาได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้เสนอแนะวิธีการที่ศึกษานิเทศก์จะปรับปรุงตนเองเพื่อให้มีลักษณะที่ครูต้องการดังกล่าว คือ ให้ศึกษานิเทศก์ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักจิตวิทยา หลักมนุษยสัมพันธ์ ลักษณะผู้นำ พร้อมกับสำรวจข้อบกพร่องและบุคลิกลักษณะของตน ตลอดจนสังเกตการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ที่มีความสามารถสูง

5. ครูยอมรับว่า ฐานะค่านต่าง ๆ ของบุคคลเป็นผลกระทบกระเทือนต่อการที่บุคคลนั้น ๆ จะได้รับความเคารพนับถือจากคนทั่วไป ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะว่าควรจะมีวิธีคัดเลือกบุคคลที่จะมาเป็นศึกษานิเทศก์ เช่น เปิดโอกาสให้ครูทุกคนสอบแข่งขัน กำหนดให้ครูที่มีเงินเดือนตั้งแต่ 1,800 บาทขึ้นเป็นศึกษานิเทศก์ได้ จัดทำประวัติของศึกษานิเทศก์ให้ครูทราบ วิธีเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดความเลื่อมใสในตัวศึกษานิเทศก์และจะเป็นผลให้การนิเทศการศึกษาได้ผลดีมากขึ้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1951 Joe Lowe³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สถานภาพในการทำงานของศึกษานิเทศก์ระดับประถมศึกษาในรัฐอินเดียนา" (The Status of the Work of the General Elementary Supervisor in Indiana) โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. ค้นหาและรายงานตัวอย่างที่เด่นของการจัดและวิธีปฏิบัติการณ์เทศการศึกษ
2. กำหนดการจัดและค่าเนื้องานการนิเทศการศึกษทั่วไป
3. ศึกษาสถานภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษทางการสอนทั่วไป ตามรายงานของศึกษาธิการ ศึกษานิเทศก์ และครู

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม 3 ชุด ชุดแรกถามศึกษาธิการของโรงเรียนผู้เคยจ้างศึกษานิเทศก์ทั่วไปในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เพื่อศึกษารายละเอียดในการจัดการณ์เทศการศึกษ ชุดที่สองถามศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับปรัชญา วิธีปฏิบัติ เทคนิค และสัมฤทธิ์ผลพิเศษที่ไม่เคยมีมาก่อนในการนิเทศการศึกษ ชุดที่สามถามครูในโรงเรียนที่ได้รับการณ์เทศโดยมุ่งค้นหาปฏิกิริยาที่ครูมีต่อการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษ นอกจากนั้นยังได้คัดเลือกหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการสอน นำมาบรรจุไว้ในแบบสอบถามและให้ศึกษาธิการ และศึกษานิเทศก์กำหนดค่าความสำคัญของหลักการนิเทศการศึกษด้วย แล้วนำเอาข้อมูลมาแจกแจงและวิเคราะห์ โดยอาศัยหลักการเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. การบริการของศึกษานิเทศก์ทั่วไปในระดับประถมศึกษา เป็นที่ยอมรับในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐอินเดียนา

³Joe Lowe, "The Status of the Work of the General Elementary Supervision in Indiana," Thesis Abstract Series, No. 3 (School of Education, Indiana University, Bloomington, 1952), p. 89 - 94.

2. นอกเหนือจากบริการการนิเทศการศึกษาในระดับประถมศึกษา ยังมีบริการอื่น ๆ อีกหลายประเภท และที่สำคัญ ๆ ตามลำดับจำนวนศึกษานิเทศก์ที่ได้จ้างไว้ทำงาน มีดังนี้ (1) สวัสดิการสำหรับเด็กและการมาเรียน (2) คนตรี (3) ศิลปะ (4) วาทยุทธยา (5) โสตทัศนูปกรณ์ (6) ความพิการทางร่างกาย (7) สุขภาพ (8) การแนะแนว (9) พลศึกษา (10) ความพิการทางสมอง (11) การวิจัย (12) การอ่าน (13) คหกรรมศาสตร์ (14) การอยู่ค่ายพักแรม (15) การคัดลายมือ และ (16) อุตสาหกรรมศิลป์

3. ศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบเบื้องต้นร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในการเป็นผู้นำทางด้านการนิเทศการศึกษา ในการคิดริเริ่ม การวางแผน และการอำนวยความสะดวกการไปรแกรมการนิเทศการศึกษา

4. การขาดเงินทุนเป็นตัวการสำคัญในการขยายขอบเขตการบริการการนิเทศการศึกษา

5. งานของศึกษานิเทศก์ทั่วไปในระดับประถมศึกษา มีแตกต่างกันมาก การนิเทศการศึกษจึงปรากฏในรูปการนิเทศการศึกษาตามความต้องการเฉพาะบุคคลซึ่งสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ของศึกษานิเทศก์แต่ละคนด้วย

การวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการของครูด้านการนิเทศการศึกษามีอยู่บ้าง คือ ในปี ค.ศ. 1954 Wayne R. Palmer⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บริการด้านการนิเทศการศึกษาที่ปฏิบัติอยู่และเป็นที่ต้องการของโรงเรียนในเมืองอินเดียนาโพลิส" (A Study of Existing and Desired Supervisory Services in the Indianapolis Public Schools) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

⁴Wayne R. Palmer, "A Study of Existing and Desired Supervisory Services in the Indianapolis Public Schools," Thesis Abstract Series, No. 6 (School of Education, Indiana University, Bloomington, 1954), p. 157 - 160.

1. ศึกษาความเห็นของครูใหม่ ข้าราชการครูสามัญ และข้าราชการครูวิสามัญ (ครูทดลองปฏิบัติกร) เกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของบริการค่านิเทศการศึกษาที่ตนได้รับอยู่

2. ศึกษาความเห็นของครูใหม่ ข้าราชการครูสามัญ และข้าราชการครูวิสามัญ (ครูทดลองปฏิบัติกร) เกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของบริการค่านิเทศกรศึกษาที่ตนต้องการ

3. ศึกษาความเห็นของครูใหญ่ และที่ปรึกษาทั่วไประดับประถมศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของบริการค่านิเทศการศึกษา ที่ครูใหม่ ข้าราชการครูสามัญและข้าราชการครูวิสามัญ (ครูทดลองปฏิบัติกร) ได้รับ

4. ศึกษาความเห็นของศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับความจำเป็นและความปรารถนาของครูในค่านิเทศการศึกษา

5. ศึกษาความเห็นของผู้บริหารทางการศึกษา เกี่ยวกับความจำเป็นและความปรารถนาของครูในค่านิเทศการศึกษา

6. ศึกษาข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับข้อค้นพบของการวิจัยอื่น ๆ

7. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองอินเียนาโปลิศ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหลายอย่างพอจะสรุปวิธีการที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. สํารวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาอย่างกว้างขวางตลอดจนวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการของครค่านิเทศการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามชุดที่หนึ่ง เพื่อใช้บันทึกรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ครูใหม่ ข้าราชการครูสามัญ และข้าราชการครูวิสามัญ (ครูทดลองปฏิบัติกร)

3. สร้างแบบสอบถามชุดที่สองซึ่งมีคำถามคล้ายคลึงกับชุดแรกเพื่อบันทึกรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ครูใหญ่ และที่ปรึกษาทั่วไปในระดับประถมศึกษา

4. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มาทดลองด้วยการสัมภาษณ์กับบุคคลากรที่ทำกรสอนและที่ทำกรนิเทศการศึกษา แล้วนำแบบสอบถามนั้นมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

5. จากการสุ่มตัวอย่างได้โรงเรียนประถมศึกษามาใช้ในการวิจัยนี้ 41 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 81 โรงเรียน และได้สัมภาษณ์ครูใหญ่ของโรงเรียนที่ได้คัดเลือก มาร่วมในการศึกษาค้างนี้

6. ครูที่ร่วมในการศึกษาค้างนี้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างค้างนี้ คือ ครู 1 คนจากโรงเรียนขนาดเล็ก 10 โรงเรียน ครู 2 คนจากโรงเรียนขนาดกลาง 24 โรงเรียน และครู 3 คนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 7 โรงเรียน

7. สัมภาษณ์ครู 79 คน ครูใหญ่ 41 คนและที่ปรึกษาทั่วไประดับประถมศึกษา 14 คน

8. นำข้อมูลที่ได้มาจำแนกแจกแจงและตีความ แล้วนำเสนอโดยตาราง

9. นำข้อค้นพบซึ่งได้แก่ ความคิดเห็น การตัดสินใจ การประเมินผล รายละเอียด ที่เป็นข้อเท็จจริงของครูและศึกษานิเทศก์ มาตรวจสอบ รายงาน เปรียบเทียบ วิเคราะห์ และสรุป แล้วบันทึกข้อสรุปทั้งหมด และเสนอแนะการปรับปรุงโปรแกรมการนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สิ่งที่ได้ค้นพบจากการวิจัยนี้อย่างละเอียด และสรุปสิ่งที่ค้นพบ เหล่านั้นได้ค้างต่อไปนี้

1. ครูทั้ง 3 กลุ่มซึ่งได้แก่ครูใหม่ ข้าราชการครูสามัญ และข้าราชการครูวิสามัญ (ครูทดลองปฏิบัติการ) และกลุ่มของศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ครูใหญ่ และที่ปรึกษาทางพอใจในโปรแกรมการนิเทศการศึกษาที่เป็นอยู่ ตลอดจนพอใจแบบและขอบเขตบริการการนิเทศการศึกษาที่จัดอยู่

2. ครูและศึกษานิเทศก์เห็นพ้องต้องกันว่า การนิเทศการศึกษาแบบที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือ และเป็นแบบประชาธิปไตยนั้น มีความมากที่สุด

3. กลุ่มครูทั้ง 3 กลุ่ม และกลุ่มศึกษานิเทศก์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นพ้องกันอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับแบบและขอบเขตของกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เขาคัดต้องการ บุคคลทั้ง 5 กลุ่มยังแสดงความปรารถนาที่จะได้มีโอกาสเยี่ยมเยียนกันระหว่างโรงเรียน ให้มีการสาธิตการสอนให้ครูเป็นกลุ่ม ให้ได้รับความสะดวกในการใช้ห้องสมุดทางวิชาชีพ และให้มีการสาธิตบทเรียนในชั้นเรียนแต่ละชั้น

4. โดยทั่วไป ศึกษานิเทศก์มีแนวโน้มที่จะรู้สึกว่าคุณได้รับความช่วยเหลือบางอย่างมากกว่าที่คุณเองรู้สึกที่ได้รับ

5. ครูให้คุณค่าการเยี่ยมชั้นเรียนของคุณใหญ่ น้อยกว่าการเยี่ยมเยียนชั้นเรียนของศึกษานิเทศก์

6. ในกรณีที่คุณแสดงความปรารถนาต่าง ๆ กันนี้ โปรแกรมการนิเทศการศึกษาควรจะปรับให้เหมาะสมกับความต้องการหลาย ๆ อย่างที่คุณแสดงออกมานั้น

ในปี 1956 Harlan J. Trennepohl⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความช่วยเหลือในการนิเทศการศึกษาที่ครูใหม่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐแคนซัสต้องการและได้รับในปี 1955 - 1956" (Supervisory Assistance Needed And Received By Beginning Elementary Degree Teachers in Kansas, 1955 - 1956)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้น คือ

1. เพื่อศึกษาวาครูใหม่ในระดับประถมศึกษาต้องการและได้รับความช่วยเหลือจากการนิเทศการศึกษาเพียงพอหรือไม่

2. เพื่อศึกษากลวิธีและขบวนการนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ เคยใช้และกำลังใช้อยู่
วัตถุประสงค์รองลงมาคือ

1. เพื่อศึกษาสัมพันธภาพระหว่างปริมาณความช่วยเหลือที่คุณได้รับจากการนิเทศการศึกษากับสภาพการณบางประการ

2. เพื่อศึกษาว่าความช่วยเหลือในการนิเทศการศึกษา เป็นตัวการสำคัญอันหนึ่งที่จะเหนี่ยวนำให้คุณครูใหม่อยู่ในอาชีพต่อไป

⁵Harlan J. Trennepohl, "Supervisory Assistance Needed and Received By Beginning Elementary Degree Teacher in Kansas, 1955 - 1956," Dissertation Abstracts International, Vol.18, No. 3 (March, 1958), p. 952.

3. เพื่อศึกษาปัญหาสำคัญ ๆ ของครูใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐแคนซัส ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์กลุ่มครูใหม่ในบางโรงเรียนซึ่งคัดเลือกมา จากแบบสอบถามที่พิจารณาแล้วโดยคณะกรรมการคัดเลือกมาจากศึกษานิเทศก์ในรัฐแคนซัส จากแบบสอบถามที่ได้มาจากครูใหม่ที่มีปัญหาการสอนในระดับประถมศึกษา และจากแบบสอบถามที่ได้จากศึกษานิเทศก์ที่ทำงานร่วมกับครูใหม่

จากการวิจัย พบว่า

1. ครูต้องการความช่วยเหลือในการนิเทศการศึกษามากกว่าที่ครูเคยได้รับแต่ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับปริมาณความช่วยเหลือที่ให้ และความช่วยเหลือที่ครูได้รับ โน้มเอียงไปในทางคิดว่าความคิดเห็นของครู
2. ครูได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์มากที่สุดในเรื่องความเข้าใจในสภาพชุมชน และในด้านการพัฒนานุยุสัมพันธ์ทางอาชีพ
3. ครูได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์น้อยที่สุดในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่มีต่อชั้นเรียน และการประเมินนิเทศเกี่ยวกับเรื่องระบบโรงเรียน
4. ครูต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด แต่ได้รับน้อยที่สุด คือ การวางแผนในการสอนเด็กที่เรียนอ่อนและที่เรียนเก่ง การพัฒนาและรักษาระเบียบวินัยที่ปฏิบัติได้ การช่วยให้ประสบความสำเร็จในการสัมมนาและการประชุมปรึกษากับผู้ปกครอง
5. กลวิธีการนิเทศการศึกษาที่ใช้มากที่สุด คือ การประชุมก่อนเปิดเรียนภาคฤดูหนาว การปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การประชุมคณะครู การจัดทำคู่มือครูต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมสมาคมทางวิชาชีพ
6. กลวิธีการนิเทศการศึกษาที่ครูและศึกษานิเทศก์ต้องการมากที่สุดแต่ใช้ไม่บ่อยนักคือ การฉายภาพยนตร์เกี่ยวกับการศึกษา การสังเกตการสอน การประชุมปฏิบัติการ การเยี่ยมเยียนครูระหว่างโรงเรียน และการสาธิตการสอน
7. มีความสัมพันธ์กันน้อยหรือเกือบไม่มีเลยระหว่างปริมาณความช่วยเหลือจากการนิเทศการศึกษากับสภาพการณ์บางประการ เช่น ระดับชั้นเรียน ขนาดของโรงเรียนและขนาดของชั้นเรียน

8. การให้ความช่วยเหลือในการนิเทศการศึกษาไม่ได้เป็นตัวการสำคัญที่จะ
เหนี่ยวรั้งครูใหม่ให้อยู่ในอาชีพต่อไป

9. ปัญหาสำคัญของครูใหม่ คือ การจ้ดรักษาระเบียบวินัยที่ปฏิบัติได้ กับการ
จ้ดสนองตามความแตกต่างของบุคคล

ต่อมาในปี ค.ศ. 1962 Daniel Wayne Puckett⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"สถานภาพและบทบาทของศึกษานิเทศก์ทั่วไปประจำโรงเรียนในบางโรงเรียนแห่งรัฐ
อแคนซอส" (The Status And Function of the General School Supervisor
in Selected Arkansas Schools) วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาเรื่อง
การฝึกฝนอบรมทางวิชาการ ประสบการณ์ ตำแหน่ง และบทบาทของศึกษานิเทศก์ กลวิธีที่
ใช้ในการนิเทศการศึกษา และความช่วยเหลือที่ศึกษานิเทศก์ทั่วไปได้ให้แก่โรงเรียนประถม
ศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอแคนซอส

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยัง ศึกษานิเทศก์ 3 คน ศึกษานิเทศก์ 3 คน ครูใหญ่
19 คน และครู 137 คน การวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์ทุกคนได้รับปริญญาหมาบัณฑิตทางการศึกษา ได้ศึกษาวิชา
หลักสูตรและการนิเทศการศึกษามาแล้ว และเคยมีประสบการณ์ทางการสอนระดับประถม
ศึกษา และระดับมัธยมศึกษามาแล้วทั้งสิ้น จำนวน 2 ใน 3 คนเป็นศึกษานิเทศก์ประจำ
โรงเรียน อีก 1 คนเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย

2. ศึกษานิเทศก์ 2 ใน 3 คนมอบหมายการดูแลงานด้านการเรียนการสอน
ให้แก่ครูใหญ่ และครูอื่น ๆ แต่ไม่ทุกคน

⁶Daniel Wayne Puckett, "The Status And Function of the
General School Supervisor in Selected Arkansas Schools,"
Dissertation Abstracts International, Vol. 23, No. 8 (February,
1963), p. 2758.

3. หน้าที่สำคัญประการแรกของศึกษานิเทศก์ คือ ประสานงานด้านโปรแกรม การเรียนการสอน หน้าที่เฉพาะของศึกษานิเทศก์ที่มีความสำคัญที่สุด คือ ดูแลให้ครูทราบ นโยบายใหม่ ๆ ของโรงเรียน ให้ทราบถึงวิธีสอนที่ได้รับการปรับปรุง ตลอดจนให้ทราบถึง ความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสอน ประมุขนิเทศครูใหม่ ช่วยครูเลือกแบบเรียน และวัสดุการ เรียนการสอนต่าง ๆ

4. ครูได้ให้ความสำคัญในบทบาทของศึกษานิเทศก์ดังต่อไปนี้

1. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากจะเห็นความสำคัญของศึกษานิเทศก์ มากขึ้น
2. ครูที่ได้รับปริญญาตรีและได้ เรียนในชั้นสูงกว่าปริญญาตรีมาบ้างแล้ว ให้ความสำคัญในบทบาทของศึกษานิเทศก์สูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือปริญญาโทเพียงอย่างเดียว
3. ครูชาวนิโกรให้ความสำคัญในบทบาทของศึกษานิเทศก์สูงกว่าครูชาว ผีชาว

5. ครูต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือมากขึ้น โดยวิธีเข้าไปเยี่ยมเยียน ชั้นเรียน โดยติชมการสอน และต้องการให้ช่วยเหลือมากขึ้นในเรื่องการจัดหาอุปกรณ์การ สอนและวิธีใช้ ส่วนครูในระดับประถมศึกษานั้นต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ มากกว่าครูในระดับมัธยมศึกษาต้องการ

6. กลวิธีในการนิเทศการศึกษา ที่ได้รับการพิจารณาว่าสำคัญที่สุด เรียงลำดับ ดังนี้คือ การประชุมปรึกษาหารือทั้ง เป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล การประชุมปฏิบัติการ และการเสนอแนะหนังสือทางอาชีพ ส่วนการสาธิตการสอนได้รับการพิจารณาว่าสำคัญ น้อยที่สุด

ในปี ค.ศ. 1963 Herbert Holmes Sandberg⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลของครูใหม่และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการศึกษาบางประการ" (Beginning Teachers' and Supervisors' Appraisals of Selected Supervisory Techniques) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ คือ

1. ศึกษาเทคนิค เฉพาะที่ศึกษานิเทศก์ในระดับประถมศึกษาใช้กับครูใหม่
2. ศึกษาเทคนิคซึ่งครูใหม่ และศึกษานิเทศก์เห็นว่า มีประสิทธิภาพในการช่วยให้ครูใหม่ประสบผลสำเร็จในงานของตน
3. เปรียบเทียบแนวคิดของครูใหม่กับของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศการศึกษา

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยให้ครูใหม่ 949 คน และศึกษานิเทศก์ 64 คน ตอบแบบสอบถามซึ่งแสดงถึงกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์ และครูใหม่เห็นว่ามีประสิทธิภาพรวมจำนวน 67 วิธี ในการวิจัยพบว่า

1. ทั้งครูใหม่ และศึกษานิเทศก์ เห็นว่า วิธีการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมี 60 วิธี ผู้ตอบทั้ง 2 ฝ่ายเห็นว่า การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์มีประสิทธิภาพมากที่สุด และครูใหม่เห็นว่าในการประชุมปรึกษานั้น ถ้าได้ชี้แจงบทบาทของศึกษานิเทศก์ให้ชัดเจน จะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ครูใหม่และศึกษานิเทศก์เห็นว่า การสังเกตการสอนในห้องเรียนของศึกษานิเทศก์จะมีประสิทธิภาพถ้ามาเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหาการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ศึกษานิเทศก์เห็นว่ากรณีนี้เพื่อตรวจตราควบคุมเป็นวิธีที่ไร้ประสิทธิภาพ

⁷Herbert Holmes Sandberg, "Beginning Teachers' and Supervisors' Appraisals of Selected Supervisory Techniques," Dissertation Abstracts International, Vol. 24, No. 12 (June, 1964), p. 5224.

3. ครูใหม่เน้นว่าการสังเกตการสอนจะมีค่ายิ่งถ้าได้มีการประชุมปรึกษาก่อนและหลัง เพื่อจะได้อภิปรายและวิเคราะห์เกี่ยวกับความมุ่งหมายในการสังเกตการสอน

4. ครูใหม่และศึกษานิเทศก์เห็นว่ากลวิธีที่ศึกษานิเทศก์ใช้ในการสาธิตการใช้วัสดุ และระเบียบวิธีใหม่ ๆ นับว่าเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพดี

5. ครูใหม่และศึกษานิเทศก์เห็นว่าเทคนิคการนิเทศการศึกษาด้วยการปฐม-
นิเทศครูใหม่นั้นดี

สำหรับด้านทัศนคติของครูที่มีต่อการนิเทศการศึกษานั้น Marion Elizabeth Classon⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของครูในระดับประถมศึกษาที่มีต่อนักเรียนและการสอน และทัศนคติที่มีต่อการนิเทศการศึกษา" (A Correlation Study of Elementary School Teachers' Attitudes Toward Children and Teaching and Toward Supervision) ในปี ค.ศ. 1964 เพื่อค้นหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพ 2 วิธี ที่จะตรวจสอบทัศนคติของครูที่มีต่อการนิเทศการศึกษา โดยมีสมมุติฐานดังนี้

1. ทัศนคติของครูที่มีต่อเด็กและการสอน จะแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของครูที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

2. การร่วมมือของครูในกิจกรรมการนิเทศการศึกษา จะแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่ครูมีต่อการนิเทศการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ทัศนคติของครูระดับประถมศึกษาที่เคยทำการสอนร่วมกับศึกษานิเทศก์ จำนวน 202 คน การวิจัยได้ผลดังนี้

⁸Marion Elizabeth Classon, "A Correlation Study of Elementary School Teachers' Attitudes Toward Children and Teaching and Toward Supervision," Dissertation Abstracts International, Vol. 24, No.9 (March, 1964), p. 3599 - 3600.

1. ทักษะของครูที่มีต่อเด็กและการสอน แสดงให้เห็นถึงทักษะของครูที่มีต่อกรณีพิเศษการศึกษา
 2. การปฏิบัติงานของครูที่อยู่ในโปรแกรมกรณีพิเศษการศึกษา ไม่แสดงถึงทักษะที่ครูมีต่อกรณีพิเศษการศึกษา
 3. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ หรือ ครูใหญ่เกี่ยวกับกิจกรรมที่ครูปฏิบัติในโครงการกรณีพิเศษการศึกษา ไม่ได้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึง ทักษะของครูที่มีต่อกรณีพิเศษการศึกษา
 4. ครูที่ถือความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ เห็นว่าโครงการกรณีพิเศษการศึกษาจะดี ถ้าหากศึกษานิเทศก์ปฏิบัติสิ่งต่อไปนี้ คือ เลือกแบบเรียนเบื้องต้นเอง บอกวิธีปรับปรุงแก่ครู ร่วมในการพิจารณาความดีความชอบของครู กำหนดเนื้อหาหลักสูตรเอง และบังคับให้ครู เข้าประชุมกรณีพิเศษการศึกษา
 5. ครูที่มีความคิดเห็นเป็นประชาธิปไตย เห็นว่าโครงการกรณีพิเศษการศึกษาจะดี ถ้าหากศึกษานิเทศก์ปฏิบัติดังนี้ คือ แสวงหาความร่วมมือตามใจสมัครของครู ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ให้ครูร่วมเลือกแบบเรียน มีการประชุมร่วมกันกับครูเพื่อช่วยครู แก้ปัญหาของตนเอง ยินยอมและส่งเสริมให้ครูทดลองการสอนใหม่ ๆ ในชั้นเรียน
- ในปี ค.ศ. 1968 Rung Pulsawat⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานกรณีพิเศษการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศไทย" (A Study of Supervisory Practices of Chartered Technical Colleges in the Philippines and Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

⁹Rung Pulsawat, "A Study of Supervisory Practices of Chartered Technical Colleges in the Philippines and Thailand," Master of Education, University of the Philippines, 1968, Abstract of Education Research, 1965 - 1969, p. 93 - 96.

1. การปฏิบัติงานการนิเทศของศึกษานิเทศก์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของวิทยาลัยเทคนิคในประเทศฟิลิปปินส์ และวิทยาลัยเทคนิคในประเทศไทย

2. ความแตกต่างและความเหมือนกันในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา

3. ปัญหาด้านการบริหารที่เป็นผลต่อการนิเทศการศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือ วารสาร และเอกสารที่ยังไม่ได้จัดพิมพ์ ตลอดจนค้นคว้าคัดเลือกจากงานวิจัยและงานเขียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครู และศึกษานิเทศก์ในวิทยาลัยเทคนิคในประเทศฟิลิปปินส์ 1 แห่งจำนวน 87 คนและ 13 คนตามลำดับ และส่งไปยังครูและศึกษานิเทศก์ในวิทยาลัยเทคนิคในประเทศไทย 3 แห่งจำนวน 82 คนและ 13 คนตามลำดับ แล้วนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์หาทางสถิติและแปลความ

ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาของทั้ง 2 ประเทศใช้ปรัชญาและวัตถุประสงค์สมัยใหม่

2. ทั้ง 2 ประเทศใช้ขบวนการในการนิเทศการศึกษาแบบประชาธิปไตยคือ มีการประชุมครู เตรียมครู อบรมครู ประชุมปรึกษาหารือกับครู และอื่น ๆ

3. การนิเทศการศึกษาของทั้งสองประเทศยังมีความไม่เพียงพอในด้านบริการของห้องสมุด หนังสือแบบเรียน เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนต่าง ๆ

4. อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในประเทศฟิลิปปินส์ก้าวหน้ากว่าในประเทศไทยในเรื่องการสังเกตการสอนและการเยี่ยมเยียนโรงเรียน

ต่อมาในปี ค.ศ. 1970 Beatric Davis Carman¹⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทและความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ การสอนทั่ว ๆ ไป : งานสังเคราะห์สิ่งที่ค้นพบ

¹⁰Beatric Davis Carman, "Roles and Responsibilities in General Supervision of Instruction: A Synthesis of Research Findings, 1955 - 1969," Dissertation Abstracts International, Vol. 3, No. 9 (March, 1971), p. 4406 - A

ในงานวิจัยปี 1955 - 1969" (Roles and Responsibilities in General Supervision of Instruction : A Synthesis of Research Findings, 1955 - 1969) วัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากบทบาทและความรับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาทั่วไปที่ได้มีการสำรวจไว้แล้ว

2. เพื่อศึกษาตัวการต่าง ๆ ที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการปฏิบัติตามบทบาท เช่น พฤติกรรมทางการนิเทศ ทักษะคติ สัมพันธภาพ และการจัดที่ปรากฏอยู่ในการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ

3. เพื่อนำผลงานวิจัยมาตีความเพื่อให้เข้าใจบทบาท และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ชัดเจนขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลดังนี้ คัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรงได้ 99 ฉบับจากจำนวนงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องศึกษานิเทศก์ระหว่างปี 1955 - 1969 จำนวนทั้งหมด 135 ฉบับ โดยศึกษาเฉพาะบทบาทการนิเทศการศึกษาทางการสอนของศึกษานิเทศก์เท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งวิจัยออกเป็นประเภท ๆ ได้ 5 ประเภทคือ

1. ประเภทกิจกรรมและความรับผิดชอบ
2. ประเภทพฤติกรรมของศึกษานิเทศก์
3. ประเภททัศนคติต่อการนิเทศการศึกษา
4. ประเภทสัมพันธภาพในการนิเทศการศึกษา
5. ประเภทโครงสร้างและการจัดการนิเทศการศึกษา

การวิจัยพบว่า

1. วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการนิเทศการศึกษา คือ การประสานงานเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ตัวการที่สำคัญเกี่ยวกับเป้าหมายนี้คือ (1) การจัดให้มีการเป็นผู้นำ (2) การเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนที่ให้เกิดผลผลิต (3) การพัฒนาหลักสูตร และ (4) การศึกษาอบรมสำหรับครูประจำการ

2. ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ทั่วไป ส่วนใหญ่ได้แก่ (1) การจัดและประสานงาน การศึกษาอบรมสำหรับครูประจำการ และ การประชุมปฏิบัติการ (2) การ

ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครู (3) การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับที่ปรึกษา และ (4) การจัดหาบริการทางการเรียนการสอน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทตามอุดมคติของศึกษานิเทศก์ ตามความเห็นของศึกษานิเทศก์ และบุคลากรในโรงเรียน จัดอยู่ในอันดับสูง ความคิดเห็นในเรื่องนี้แตกต่างกับของครูและของศึกษานิเทศก์มากกว่าที่จะแตกต่างกับผู้บริหาร

4. ตามความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียน การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษานี้ เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร การจัดเตรียมอุปกรณ์และแหล่งความรู้ รวมทั้งการช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ของครู มีคนเพียงจำนวนน้อยที่เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ให้ความช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย

5. ในเวลาที่มีการนิเทศการศึกษา จะมุ่งถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนก่อนอื่น อุปสรรคที่สำคัญของการนิเทศการศึกษา ก็คือ งบประมาณจำกัด ขาดเวลา และมีการต่อต้านต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

6. พฤติกรรมการนิเทศการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพตามความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียน จะต้องประกอบไปด้วย ความจริงใจ การพิจารณาปัญหาของครู การแสดงความพยายามที่จะช่วยครู การไม่ขัดขวางการสอนของครูระหว่างการเยี่ยมชั้นเรียน การกระตุ้นครูให้พัฒนาการสอน และการส่งเสริมให้ครูรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง

ในปีเดียวกันนั้น John Edward Burke¹¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "งานที่ปฏิบัติอยู่จริง และงานที่ควรปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ทั่วไป ประจำโรงเรียนในบอสตัน"

(Perception of Existing and Recommended Supervisory Practices of the High School General Supervisor in the Boston Public Schools) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

¹¹John Edward Burke, "Perception of Existing and Recommended Supervisory Practices of the High School General Supervisor in the Boston Public Schools," Dissertation Abstracts International, Vol. 31, No.5 (November, 1970), p. 1993-A.

1. ค้นหาวีธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติอยู่จริง ตามความเห็นของศึกษานิเทศก์เอง
2. ค้นหาวีธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษา ที่ศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เสนอว่าควรจะทำปฏิบัติตามความเห็นของศึกษานิเทศก์เอง
3. ค้นหาวีธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษา ที่ศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติอยู่จริง ตามความเห็นของผู้รับการนิเทศการศึกษา
4. ค้นหาวีธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรจะทำปฏิบัติตามความเห็นของผู้รับการนิเทศการศึกษา
5. เปรียบเทียบความเห็นของศึกษานิเทศก์กับผู้รับการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษา ที่ปฏิบัติอยู่จริงและที่ควรปฏิบัติ
6. เปรียบเทียบความเห็นของศึกษานิเทศก์ และผู้รับการนิเทศการศึกษากับผลงานวิจัยอื่น ๆ เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติอยู่จริงและที่ควรปฏิบัติ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้จากการทำการศึกษาทดลอง (Pilot Study) และนำมาทดสอบความเชื่อถือได้กับการสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากรที่ร่วมในการทดลองนั้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วส่งแบบสอบถามไปยังครูและศึกษานิเทศก์จำนวน 313 ชุด ได้รับคืนจำนวน 259 ชุด เป็นแบบสอบถามของครู 209 ชุด และของศึกษานิเทศก์ 50 ชุด นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับวิธีการปฏิบัติที่ควรทำในการนิเทศการศึกษาดังที่ได้เสนอไว้ในงานเขียนต่างๆที่คัดเลือกมาแล้วในขณะนั้น ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์และผู้รับการนิเทศการศึกษา มีความเห็นว่าสิ่งที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติบ่อยครั้งที่สุดได้แก่ การประชุมนิเทศครูใหม่ การดำรงรักษาไว้ซึ่งศีลธรรมจรรยาเกี่ยวกับเรื่องราวส่วนตัว การส่งเสริมครูให้ใช้เทคนิค วิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และการจัดและประเมินผลงานการเตรียมครู

2. ศึกษานิเทศก์ และผู้รับการนิเทศการศึกษา เห็นพ้องกันในเรื่องลำดับและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในหัวข้อต่อไปนี้

1. ยอมรับว่าความเป็นผู้นำ เป็นการปฏิบัติงานแบบประชาธิปไตยที่
ต้องแบ่งงานกันทำ

2. การเลือกครูเพื่อโปรแกรมชำนาญเฉพาะอย่างและโปรแกรมราย
บุคคล เป็นการกระทำที่มีความสำคัญ

3. บทบาทในการมอบหมายงานพิเศษให้กับครู

4. ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มในตัวครูแต่ละคน

5. แนะนำในการประชุมเพื่อศึกษาอบรมโดยมีคณะครูเป็นเจ้าหน้าที่

6. เสนอแนะการเริ่มต้นการสอนแบบหน่วย

7. ช่วยครูในการวางแผนการสอนประจำวัน

8. ช่วยครูในการแก้ปัญหาทางวินัย

9. กระตุ้นให้ครูใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

10. จัดประชุมครูเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอน

11. ช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียน

12. ช่วยให้ครูเข้าใจลักษณะบุคลิกภาพ ของนักเรียนในระดับต่าง ๆ

1.
แห่งวุฒิภาวะ

13. การเตรียมงานการสอนเสริมสำหรับนักเรียน

14. แนะนำในการเตรียมงานที่ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่สมบูรณ์

15. การประเมินผลการจัดงานในชั้นเรียน